

HOU ME VAST

Van dezelfde auteur:

Het gelukkige jaar 1940

Je moet niet denken dat ik altijd bij je blijf

Certificaat van echtheid

De confrontatie (eerder verschenen als De Hitlerkus)

De bekoring

Land zonder Sarah

Ik kom je halen als het zomer is

Hans Münstermann

Hou me vast

Nieuw Amsterdam Uitgevers

*Er zijn raadsels waarmee zijn black box niets weet aan te vangen
de liefde bijvoorbeeld*

Hans Magnus Enzensberger

© Hans Münstermann 2012

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Foto omslag: © Kristina Lueth, Hollandse Hoogte

Foto auteur: Quintalle Nix

NUR 301

ISBN 978 90 468 1213 6

www.nieuwamsterdam.nl/hansmunstermann

Deel een
Grote Liefde

Flitsende camera's

Op het podium van de grote zaal zitten meer dan dertig kandidaten die allemaal persoonlijk worden toegesproken. Zelda is als een van de laatsten aan de beurt. Het is snikheet. Tijdens het wachten droomt ze weg om dan ineens weer wakker te schieten. Ze hoort een speech in de taal van Twitter. Heeft ze iets gemist? Is ze al aan de beurt? Vanuit het licht van de schijnwerpers zoeken haar ogen de genodigden. Studenten, vaders en moeders, docenten.

En Matussek.

Steeds weer zoekt ze hem tussen de anderen in de schemering van de zaal. Daar ergens zit het antwoord op haar levensvragen. Tussen broers en zussen, vrienden, opa's en oma's. Weer sluit ze haar ogen. Ze tekent grillige vormen op de binnenkant van haar schedel. Als ze haar ogen weer opent ziet ze hem zitten.

Het is pas zeven uur. Honderden mensen kijken opgewekt in haar richting. Ze luistert naar een toespraakje. Het zoveelste diploma wordt uitgereikt. De zaal is hysterisch. Camera's flitsen, alles wordt vastgelegd. Zelda zal in films en albums terecht komen. Over tien jaar zullen mensen nog vragen: 'Wie is dat meisje in die hoepeljurk? Is dat...?' In de zaal ziet ze ook haar vader en moeder zitten en ze wordt helemaal week.

Als het moment gekomen is voor de uitreiking van haar diploma staat ze op en loopt naar voren. Haar persoonlijke begeleider houdt een korte speech, die alle hoogtepunten van de afgelopen jaren moet markeren. 'Zelda,' zegt hij, 'is een feestje. Je weet alleen nooit of je welkom bent.' De zaal lacht welwillend. Hij maakt grap na grap. Maar zijn grapjes geven een vertekend beeld van de afgelopen jaren. In haar hoofd zit het ware verhaal. Alle aantekeningen die ze in haar dagboek heeft gemaakt komen tot ontploffing en dwarrelen door haar hoofd,

als bij iemand die doodgaat en in een flits herinneringen ziet oplichten. Ze hoort de zaal lachen. Maar is haar leven een komedie? Een farce? Nee. Het is een serieus verhaal. Ze zou kunnen vertellen wat ze heeft meegemaakt, alles wat ze geleerd heeft toepassend.

Hier, op dit podium van menselijke hartstocht. Op deze laatste dag van haar leven.

Gedumpt

Eerst was ze verliefd geworden op Omar.

Ze had het, eerlijk gezegd, nog nooit gedaan met een jongen. Niet op die manier. Voor Zelda was het al een ervaring om het woord *dance party* uit te spreken. Er begon een nieuwe fase in haar jonge leven. Ze had Omar heel dierlijk leren kennen. Ze had het gedaan. Maar dan écht. Ze had belééfd wat erover gezegd werd. In extase. Eindelijk was ze deelnemer geworden aan het grote internationale passiespel. En aan wat daarna kwam. Dat vooral. Kort samengevat: hij was met de boodschappen gooiend weer weggegaan uit haar leven. Haar prille liefdesleven.

Omar sprak niet meer met haar. Ook niet in honderdveertig tekens. Keek haar niet meer aan. Zonder dat ze wist waarom. Ze was diep verontwaardigd. ‘Zo ga je niet met mensen om!’ stond er met grote letters in haar dagboek. Hij hoefde haar niet te masseren en ook niet te twitteren, maar hij kon toch iets zéggen? Gewóón doen? Moest ze hem nu ontvrienden en haar status veranderen in single? En dan lezen wat haar ex allemaal deed, de leuke afspraakjes die hij had? Want alle vrouwen keken op de pagina van hun ex.

Ze was beëindigd. Dat besef drong hoe dan ook scherp tot haar door. Het was uit. Wat moest je daarna doen? Hoe kon je als gedumpte persoon ooit nog leuk leven? Het geluk van toen was nog zo dichtbij. Zo voelbaar en gloeiend. Ze had hem altijd meteen de trap op naar bed gesleept als hij voor de deur had gestaan. Maar nu kon ze geen orde meer scheppen in haar gevoelens. Zelda was het even helemaal kwijt. Ze had echt een persoonlijke crash.

Waar moest ze troost vinden toen de liefde gestrand was?

Die arme schatten

En het was niet alleen Omar.

Haar vader at een keer bij haar in het studentenhuis. Het ging niet zo goed met hem. Er waren bepaalde spanningen. ‘Mamma doet zo raar,’ zei haar vader. De vrouw die ze liefhadden. Haar moeder zat laatst op haar Facebookpagina. Dat deed haar denken aan die keer dat ze als dertienjarige met een vriendin lichtelijk seksuele onderwerpen besprak toen haar moeder binnenkwam met thee en koekjes en erbij ging zitten alsof ze ook een vriendin was. Maar haar vader gedroeg zich ook vreemd. Hij wilde dat haar moeder opgenomen werd. Het was haast niet voor te stellen. Haar vader en moeder vergalden hun leven. Zelda begon anders naar hen te kijken. Begon onaardig over ze te praten, ze kreeg zo’n toon. Zelda merkte het zelf. Dat verdienden ze niet. Die arme schatten.

Gelukkig moest ze hard werken. Dagen van twaalf, veertien en zelfs zestien uur waren geen uitzondering. Elke ochtend bewegen, spraak, spel, regiestijlen. Ze lazen elke week een klassiek toneelstuk en zagen een klassieke film. Het was geweldig interessant allemaal. Maar soms zakte ze doodmoe weg.

Het thema liefde

Tot haar aandacht werd getrokken door Matussek.

‘Stel je voor,’ hoorde ze hem zeggen, ‘er staat een ruimteschip voor de deur. Je kunt instappen. Je zult alle geheimen van het universum leren kennen. Andere planeten, misschien leven. Als je alles hebt gezien mag je oud en wijs terugkeren naar moeder aarde. Ga je mee?’

Dat ruimteschip leek een uitkomst in de ogen van een jonge vrouw met liefdesverdriet. Maar ze wilde weten of er hier liefde was. Op aarde. Misschien was de aarde de enige plek waar liefde bestond.

Liefde. Dat was het enige thema waarover ze oprecht kon praten en denken in het hier en nu. Dat ging haar werkelijk heel gemakkelijk af. Elke dag was ze ermee bezig. Met het hele verhaal.

Ze lette scherp op. Net als haar klasgenoten Jacky en Cassandra. En Bob en Omar. Zelda zag hun monden openstaan terwijl ze luisterden naar wat Matussek nog meer ging zeggen. En dat was niet mals. Jacky viel zowat flauw, die zat zo raar uit haar ogen te kijken.

‘Er moet een kruistocht komen tegen kunst en kunstenaars.’

Matussek was een knappe man. Die omstandigheid gaf een aparte lading aan zijn woorden. Dat zou anders geweest zijn als hij het uiterlijk had gehad van een vakidioot. Maar hij zag eruit als een filmster uit een oude film. Bij zijn elegante verschijning zou je eerder denken aan de fatsoenlijke en redelijke mededelingen van een ervaren pr-medewerker. De woorden van deze man alarmeerden Zelda overigens niet. Dingen werden in dit gebouw snel emotioneel. De temperatuur kon ineens hoog oplopen. Door een misverstand, een grap of een provocatie. En misschien was Zelda nog te veel bezig met Omar, die haar kapot had gemaakt.

Die avond gebeurde er iets wat ze wilde delen met haar vriendin.

Lieve Ada,

Er is gisteravond iets heel akeligs gebeurd. Ik fietste van school weg in de Lenculenstraat en toen werd ik klemgereden door een jongen op een scooter. Hij deed heel vervelend. Als ik probeerde door te fietsen kwam hij steeds weer voor me staan en tegen me aan. Ik kon gewoon niet weg. Het was naar. Er was niemand op straat. Hij begon aan mijn tas te trekken. En toen kwam uit dat zijstraatje iemand aanlopen. Het was M. Ik geloof dat hij niets in de gaten had, hij wilde gewoon doorlopen, misschien dacht hij dat ik daar stond met een vriendje.

‘Meneer!’

Hij reageerde niet.

‘Meneer! Alstublieft! Die jongen valt mij lastig!’

Toen draaide hij zich om en kwam erbij staan.

‘Alles in orde hier?’

Die jongen werd meteen agressief. Hij begon te schelden en trok een mes.

M bleef heel rustig. ‘Denk je dat je mij bang maakt met die punaise?’

Een vreemd uitstapje

Niet lang daarna zouden ze met Matussek een schoolreis maken naar een tentoonstelling van Neo Rauch, de Duitse schilder. In Düsseldorf. Maar op het laatste moment deed hij een andere suggestie.

‘Het KNMI,’ zei hij, ‘is veel beter voor jullie ontwikkeling.’

Ze begrepen hem niet. Het KNMI?

‘Bent u wel helemaal lekker?’ zei Jacky, verbouwereerd. ‘Over mijn lijk,’ zei Cassandra dramatisch.

Maar hij hield voet bij stuk. ‘Ik ga niet naar Neo Rauch,’ zei hij.

Hij was zo gedicteerd dat ze nieuwsgierig werden.

Zelda zag nog steeds de akelige jongen met de scooter voor zich, die er opeens als een haas vandoor ging. Misschien was Matussek ooit kickbokser geweest of huurmoordenaar. Hij had er het postuur voor.

Daar zat hij, achter het stuur van zijn Volvo. Hij was heel vriendelijk!

‘Stap maar in. Vandaag zal ik jullie helpen een beter levensdoel te vinden.’ Daar moest Bob om lachen.

Ze reden naar De Bilt.

Een prof hield een lezing over nieuwe klimaatverwachtingen. Ze zaten tussen de leerlingen van een middelbare school, een groepje nerds en een paar oudere mannen. Na afloop konden er vragen gesteld worden.

‘Waarom,’ vroeg Zelda, ‘is dat voorspellen nou zo moeilijk? Waarom kunnen jullie in januari niet meedelen dat het eerste weekend van mei lekker zonnig en warm zal zijn?’

‘Inderdaad,’ riep Omar, ‘zelfs de dienstregeling van Air Maroc is punctueler.’ De aanwezigen in het zaaltje moesten lachen.

‘Kun jij,’ vroeg de prof, ‘je humeur voor 10 mei voorspellen? Nee. Want je hebt te maken met te veel factoren die te snel veranderen. Te chaotisch.’

‘Maar waarom lukt het dan wel voor een uur, of een dag? Het is toch geen tovenarij?’

‘We zullen nimmer het weer voor 10 mei maanden van tevoren kunnen voorspellen. Tenzij we het beïnvloeden. Een groot probleem bij weersvoorspellingen is dat we nooit exact de begintoestand van de atmosfeer kennen. Of maar heel globaal. Kleine variaties aan het begin brengen enorme verschillen aan het eind.’ De prof ging er echt op door. Een hogedrukgebied achter de Oeral kon zo groot en opdringelig worden dat er een Elfstedentocht kwam, maar het kon ook wegzakken in de richting van de Perzische Golf.

Het was al met al een vreemd uitstapje.

Iemand kussen

Het KNMI was eigenlijk heel mysterieus. Zelda wist dat er een onderstroom was. Maar toch hoorde ze allerlei mensen binnen en buiten de academie zeggen dat religie dood was, wat ze helemaal niet geloofde. Religie was hartstikke in. Mensen wilden maar één ding weten. Het ding. Wat dat was? Ze wist het niet. Misschien het ding waar de knappe koppen van het KNMI geen greep op konden krijgen.

Omar stelde ook een vraag.

‘Weet het heelal de weersomstandigheden van 10 mei? Ik bedoel, staan ze vast? Of doet het heelal maar wat?’

De prof was in zijn wiek geschoten. ‘Zijn jullie serieus?’

Matussek zei hardop: ‘Nee, het zijn kunstenaars.’ Iedereen kon het horen.

‘Ooooh!’ Met andere woorden: deze mensen hoefde de prof niet serieus te nemen. Steeds als zij iets te berde brachten keek de prof hooghartig over zijn bril, alsof hij zei: klets maar een eind weg.

Blabla. Bladibla.

Op de terugweg waren ze gestopt bij de Burger King.

Ze zaten aan een vieze tafel. Matussek at een enorme hamburger en later nog een. Hij propte zijn mond vol.

‘Kennen jullie de kat van Schrödinger?’

Zelda kende Schrödinger niet en ze wist al helemaal niet dat hij een kat had. Omar kende die kat natuurlijk weer wel. Omdat hij een bèta was. Ze zaten over ‘fucking natuurkunde’ te praten bij de Burger King! Over natuurwetten en wat die wetten voorschrijven. (Je zou pas vrij kunnen zijn als je niet doet wat je natuur wil, zei iemand. Zelda vond dat nogal vreemd. Zij vroeg zich zulke dingen niet af. Zij leefde vooral vanuit haar gevoel.) Ze gooiden de kat van Schrödinger door de Burger King. ‘Vang!’ Matussek zat het stelletje met zijn mond vol raar aan te kijken.

‘Wat heeft dat beest met ons vak te maken?’ vroeg Zelda.

‘Dat diertje heeft alles te maken met jullie onmacht. Stelletje autisten! Nitwits.’

‘Wij geloven meer dan we weten,’ zei Zelda.

‘Dat is de ellende!’

Woest was hij. Zelda vond dat wel grappig.

‘Probeer eens een keer meer te weten dan te geloven!’

Hij had hen afgezet bij het Tribunal en was meteen doorgereden. Zelda had daar op de bar staan dansen. Met de kat van Schrödinger. Het was uiteindelijk een dag zonder wanklank. Zelda voelde zich een vis in het water. Ze hield van de mensen en ze genoot van hun warmte. Ze wist zich beschermd. ‘Ik zit weer in een flow,’ schreef ze in haar dagboek. ‘Ik zou iemand willen kussen. Een geheime lover.’

Een vreemde fanatiekeling

Matussek had zijn studenten gevraagd om iets mee te nemen. Een ding met emotionele waarde. Of een intieme gedachte. Ze begrepen niet waarom.

‘Waar gáát dit over?’ riep Zelda uit.

‘Het gaat over gevoelens, Zelda,’ zei Matussek. ‘Maar heb jij die?’

Dit was een cynische provocatie.

Man, dacht ze, ik barst uit elkaar van de gevoelens.

Zelda zou Omar op tafel moeten kwakken. Haar intiemste geheim. Hoewel, niet intiem, want iedereen wist ervan. Maar het intieme was dat zij er ziek van was, dat ze er niet van kon slapen. Ze had even gedacht dat ze er snel overheen zou komen, maar na die dans op de bar was het weer bergafwaarts gegaan. Het gevoel van die avond, dat ze een lekker stuk was, had haar alweer verlaten. Wat kon ze nog doen om door Omar gezien te worden? Hij had haar door de gang gesmeten, met de worst en de kaas. Ja, ze zou Omar moeten kiezen. Omar was het ding met emotionele waarde. Ze zouden allemaal hun Omar mee moeten brengen. Maar dan? Zouden zij vervolgens praten over dingen waar je met niemand over sprak? Met Matussek? Zelda vroeg zich af of zij deze regie-studie wel moest doen. Kon zij deze mensen vertrouwen?

Maar dat was misschien precies zijn bedoeling.

‘Neem jij altijd de telefoon op?’ vroeg Matussek.

Waarom vroeg hij dat nou weer? Ja. Ze nam altijd de telefoon op. Zelda was gewoon nieuwsgierig.

‘Dat is een veeg teken. Je laat je bij de eerste de beste flutvoorstelling in het theater dwingen om je telefoon af te zetten, maar als je zelf aan het werk bent staat dat ding aan, omdat je eigen werk minder belangrijk is dan een flutvoorstelling. Je moet het je niet door een ander laten vertellen. Je moet het jezelf durven vertellen! Omdat je een eigen